

NAUJIENOS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

Chicago, Ill., Pirmadienis, Rugsėjo-September 24 d., 1928

VOL. XV

Kaina 3c.

NAUJIENOS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

437

No. 226

Anglų Darbo Partija stengsis del bankų sistemos reformos

Propaguoja kurimą mažų, savivaldybių kontroliuojamų, kooperacijos bankų, kurie tarnautų darbo žmonių reikams.

LONDONAS, rugs. 23. — Anglijos Darbo Partija nutarė į savo programą įdėti naujų ir svarbių reikalavimų, liečiančių krašto bankų sistemą ir jos operavimą. Jie yra tokie:

1. Anglijos Bankas turi būti kontroliuojamas tam tikros viešosios korporacijos, sudarytos iš valstybės išd., prekybos, pramonės ir darbo departamentų ir kooperatyvų atstovų.

2. Turi būti išplėtoti municipaliniai kooperacijos bankai.

3. Dabartinė bankinė ir finansinė sistema turi būti pakeista taip, kad visados būtų galima gauti reikiamų kreditų naudingiems kraštui darbams vykinti.

Darbo Partijos tikslas yra propaguoti kurimą nedidelių kooperacijos bankų, kuriuos kontroliuotų ir subsidijuotų miestų savivaldybės ir Anglijos Banko inspektoriai, idant britų darbininkų klasės žmonės galėtų gauti smulkių paskolų, grąžinamų mažais kas savaitė atmokėjimais.

Francija pripažins Albanų karalių

TIRANA, Albanija, rugs. 23. — Francuzų charge d'affaires davė žinot Albanijos užsienio reikalų ministeriui, kad Francija pripažinsianti naująjį Albanijos karalių Zogą.

Biaurus žmogžudą, laukias egzekucijos, priima katalikybė

SAN QUENTIN, Cal., rugs. 23. — Jaunas galvažudys Wm. Hickman, kurs už baisią piktadarybę yra pasmerktas mirties bausmei ir laukia egzekucijos priima katalikų tikėjimą. Jį krikštys ir tikėjime patvirtins Sal Lake dioclezijos vyskupas John J. Mitty.

Hickman, kaip žinoma, Los Angelese išvogė iš mokyklos mažą mergytę, Marioną Parke-riutę, banko tarnautojo dukterį, ir ją žiauriau būdu paskerdė.

Kinų banditai suėmė anglų misionierę

PEKINAS, Kinai, rugs. 23. — Gauta žinių, kad Kinų banditai kalnuose, netoli nuo Čingpingo, suėmė Miss Tobin, anglų bažnyčios misionierių draugijos narį, tikslu gauti pinigų už jos išvadavimą.

Nelaimės geležinkelio

5 asmenų užmušti, 20 sužeistų traukiniui užgavus trokį

GRANITE CITY, Ill., rugs. 23. — Netoli nuo čia vakar buvo penki asmenys užmušti, o daugiau kaip dvidešimt sužeisti, prekių traukiniui užgavus skerskelį didelį motorinį, žmonių pilną, vežimą. Keletas buvo taip pavojingai sužeisti, kad maža vilties jiems bėpasveikti. Visi motorinio vežimo pasažieriai buvo maldininkai, keliai į "mukarių" susirinkimą.

Ką padarė tornadas Rockforde, Ill., rugsėjo 14 dieną. — Sugriautas Elso Tool kompanijos fabriko trobesys. Katastrofoje kele-tas žmonių buvo užmušta ir sužeista.

T. S. nusiginklavimo komisija susirinks 1929 metų pradžioje

Vokietija, protestuodama dėl nešaukimo visuotinės nusiginklavimo konferencijos, atsisakė rezoliuciją balsuoti

GENEVA, Šveicarija, rugs. 23. — Trečioji Tautų Sąjungos seimo komisija galų gale nutarė, kad sekamas Tautų Sąjungos priruošiamosios nusiginklavimo komisijos susirinkimas įvyktų ne vėliau kaip ateinančių metų pradžioje.

Vokietija ir Vengrija atsisakė tą rezoliuciją balsuoti. Vokietijos atstovas grafas Bernstorff protestavo, kad Tautų Sąjunga vis atidedanti į šalį visuotinės nusiginklavimo konferencijos sušaukimą ir, tvirtai pareiškęs, kad Vokietija atsisakanti balsuoti komisijos rezoliuciją, pasisako iš šalies.

Holandietis Dr. Loudon, komisijos pirmininkas, nemeta vilties, kad jam pavyks sukviesti didžiules jurių valstybes tartis dėl laivynų sumažinimo pirmiau nei susirinks priruošiamoji nusiginklavimo komisija.

Graikijos-Italijos draugingumo sutartis

ROMA, rugs. 23. — Elentherios Venizelos, Graikijos ministeris pirmininkas, vakar atvyko į Romą pasirašyti nepuolimo ir draugingumo sutartį tarp savo krašto ir Italijos.

Amerikon atvyksta 14 britų redaktorių

LONDONAS, rugs. 23. — Minnewaska garlaiviu vakar išplaukė į Jungtines Valstybes keturiolika žymių britų laikraščių redaktorių. Jų keliomis tikslas yra kelti geresnį susipratimą tarp britų ir amerikiečių. Amerikoje jie bus Carnegie's tarptautinės taikos instituto svečiai.

Pogromas prieš žydus Besarabijoje

VIENA, Austrija, rugs. 23. — Izmaile, Besarabijoje, kruia aliantai atidavė Rumanijai, įvyko pogromas prieš žydus. Daug žydų sumušta ir jų sinagoga su-konevėlta.

Aeroplano katastrofoje 1 užmuštas, 2 pavojingai sužeisti

CIMMARON, Kas., rugs. 23. — Netoli nuo čia nukritus jų aeroplanui, užsimušęs pasažierius S. Davis, vietos aukštesnės mokyklos studentas. Pilotas Ware ir antras pasažierius Budd Hoffman, pavojingai užsigavo ir vargiai bėgu išliko gyvi.

Jankių apdraudos kompanijos nenorinčios atsiteisti gen. Obregon giminėms

MEKSIKOS MIESTAS, rugs. 23. — Laikraštis La Prensa sakė, kad užmuštas gen. Obregon buvęs Jungtinių Valstybių apdraudos kompanijos savo gyvybę apsidraudęs vienu milijonu dolerių. Dabar betgi esą žinių, kad tos kompanijos atsisakančios apdraudos pinigų sumokėti apsidraudusio giminėms, neva dėl to, kad gen. Obregon miręs ne sava mirtimi.

30,000 Lodzės tekstilės darbininkų streikas baigtas

VARSAVA, rugs. 23. — 30,000 tekstilės fabriko darbininkų Lodzėje, kurie buvo sustreikavę protestui prieš pinigines pabaudas už blogai nuveiktą darbą, streiką pabaigė.

Dideli girių gaisrai Californijoje

LOS ANGELES, Cal., rugs. 23. — Trijose pietų Californijos kauntėse siaučia dideli girių gaisrai. Didžiausias jų siaučia nacionalėje Santa Barbara girioje, kur tukstantis žmonių dirba, kovodami su liepsnomis. Kiek ligšiol žinoma, septyni asmenys pritrūko, vienas jų mirtinai. Kai kur tie gaisrai gresia farmoms.

Iregistravo smarkų žemės drebėjimą

WASHINGTONAS, rugs. 23. — Georgetowno universiteto seismografas įregistravo, smarkų žemės drebėjimą, turėjusį atsitikti kur nors apie 5,000 mylių nuo Washingtono.

Radiologas Knox mirė LONDONAS, rugs. 23. — Širdies liga mirė Dr. Robert Knox, žymus anglų radiologas.

Sovietų karo komisaras didžiuojasi raudonąja armija

Ji brangiai pareinanti, bet užtai gerai priruošta kiekvienam priešui puolimui atmušti, sako Vorosilovas

KIEJEVAS, SSSR. — Pasibaigus dideliems sovietų raudonosios armijos manevrams pietų Rusijoje, sovietų karo komisaras Vorosilov laikė čia kalbą dideliame karininkų, kareivių ir civilių komunistų susirinkime. Savo kalboje Vorosilov pasakė, kad sovietų armijos technika ne kiek nesanti blogesnė, jei ne geresnė, kaip kaimynių valstybių.

"Mes esame priversti leisti didesnę pinigų sumą raudonajai armijai išlaikyti," sakė karo komisaras, "bet be tokios armijos mes negalėtume ne valandoms egzistuoti. Kadangi mes neturime jokios garantijos, kad nebusime bet valandą užpulti, tai mūsų uždavinys yra kasdien gerinti ir savo techniką ir armijos pajėgumus kautis."

8 žmonės žuvo per cikloną Brazilijoje

PORTO ALEGRE, Brazilija, rugs. 23. — Per cikloną ir po to kilusių potvynių šioje apygardoje, kiek žinoma, 8 žmonės neteko gyvybių. Padaryti materialiniai nuostoliai siekia apie vieną milijoną dolerių.

Laivų susidurimas SEATTLE, Wash., rugs. 23.

Radio pranešimu, jurė ties Point Sur, Cal., susidūrė garlaivis Kentuckian su aliejaus gabenamu laivu Los Alamos. Kentuckian buvo stipriai sužalotas.

KORAS

Chicago ir apylinkėse federalinis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Bendrai gražu; truputį šilčiau; vidutinis mainasis vėjas.

Vakar temperatūros buvo vidutiniškai 57° F.

Šiandien saulė tekė 6:38, leidžiasi 6:46. Mėnuo leidžiasi 12:48 ryto.

Ispanija nori gauti Kinų darbininkų savo kolonijai Afrikoje

PEKINAS, Kinai, rugs. 23. — Ispanijos ministeris kreipėsi į Kinų vyriausybę, prašydamas leidimo rekrutuoti tukstančius Kinų darbininkų ir siųsti juos dirbti į Fernando Po, ispanų koloniją Afrikoje.

Ukrainoje trims milijonams gyventojų gresia badmetis

Del nederliaus nukentėjusiems šelpiti sovietų valdžia paskyrė 15½ milijonų dolerių; iš žmonių vargo naudojasi spekuliantai

RYGA, rugs. 23. — Maskvos laikraštis Izviestija prisižastė, kad Ukrainoje, turtingiausiam javų auginamame krašte Rusijoje, šiemet buvo nederlius, patirtas apie 3 milijonus žmonių. Sovietų valdžiai teksią jie maitinti. Jau nuo ateinančio spalio mėnesio 1 dienos prasidėsiančių maitinimas 550,000 suaugusių ir 300,000 vaikų. Šalpos komisijos pirmininko Šlichterio pranešimu, sovietų valdžia esanti paskyrus 15½ milijonų dolerių, kad galėtų nukentėjusių kraštų žmones aprūpinti maistu, pašaru ir sėkla. Iš paskirtos sumos, 500,000 dolerių busių suvartota nemokamoms maisto virtuvėms atidaryti.

Žmonių vargu ėmė stropiai naudotis siurbėles spekuliantai. Odesos Pravdos pranešimu, Odesos apygardoj spekuliantai moką po 5 dolerius bušeliui kviečių ir po 3½ dolerio bušeliui rugių, o nugabenę grūdus į badaujamas sritis jie "uždirbą" 300 nuošimčių pelno. Daug tokių spekuliantų jau buvo suminta.

BENTON HARBOR, Mich., rugs. 23. — Kolizijoje su kitiu automobiliu buvo skaudžiai sužeisti šerifas Weaver ir deputy Danger.

TOKIO, rugs. 23. — Nefor-maliam vizitui į Jokahomą atplaukė penki Jungt. Valstybių karo laivai.

Užmušė darbininką.

SIOUX CITY, Ia., rugs. 23. — Gazolino tanko sprogimo buvo užmuštas geležinkelio tarnautojas Joseph Malcolm.

Lietuvos Žinios

Piktadarystė ar nelaimė

SUBACIUS. — Šiomis dienomis Subačių valsč., Kiaulėnų kaime, sudėgė pil. Babicko Petro klojimas su ukio mašinomis, pašaru, javais ir kitu tur-tu.

Nukentėjęs Babickas padėgi-me įtarė Vingeliauską Juozą, to pat kaimo gyventoją, tačiau įtarimasis kaltu nepripažino ir per kvotą jo kaltybės įrodymų negauta.

Gaisras padarė apie 12,250 litų nuostolių. Turtas neapdraustas.

Suimta kontrabanda

KAUNAS. — Šiomis dienomis kriminalinė policija pil. Grilicho Chaimo bute rado daug atgabentos iš Lenkijos kontrabandinės manufaktūros.

Išaiškinta, kad šią manufaktūrą atgabeno iš Lenkijos seniai policijai žinomi kontrabandininkai: Berkonas Girša ir Jenecas Judelis, kurie gyvena Vilniuje ir dažnai per demarkliniją gabendavo kontrabandą.

Be to, Baidarlio Canijos, bu-tė policija rado atgabentos iš Vokietijos kontrabandinės manufaktūros.

Kontrabanda perduota Kauno muitinei.

Du Kenoshos streiklaužiai pašauti

KENOSHA, Wis., rugs. 23. — Vieškely, penkias mylias į pietus nuo Kenoshos, vakar buvo pašauti du streiklaužiai, dirbą Allen A kompanijos megstuvė-se, kame darbininkai jau kelintas mėnuo streikuoja.

Pašautieji, Hayden Bryant ir Norris Hendricksen, automobiliu grįžo iš darbo namo į Winthrop Harbor, Ill., aštuonias mylias į pietus nuo Kenoshos. Nežinomi asmenys, kurie buvo pasislėpę krumuose netoli nuo vieškelio, šovė į juos. Trečias streiklaužys, Archie Jones, sėdėjęs vidury, išliko nekliudy-tas.

Policija mano, kad šovikai buvę arba streikininkai, arba jiems simpatizuojantieji asme-nys.

TRAUKINYS DVEJOSE VIE-TOSE UŽMUŠE PENKIS ASMENIS

BLOOMINGTON, Ill., rugs. 23. — Chicago and Alton traukiny, gabėjęs geležinkelio tar-nautojus ir jų metinį pikniką Jacksonvillėje, dvejoje atskirose vietose sudaužė du automobiliu ir užmušė penkis asmenis, jų tarpe keturias moteris.

Ties Dwight buvo užmušta Miss Edith Worby, važiuavusi viena automobiliu, o dvi valand vėliau netoli nuo Covell už-gavo kitą automobilį ir užmušė Sam Barkley, jo žmoną ir dvi dukteris.

VARSAVA, Lenkija, rugs. 23. — Zaviere perkunas trenkė į vieną daržinę ir užmušė penkis darbininkus, kurie buvo ten nuo audros pasislėpę.

Smardino Smitho kalbą

DENVER, Colo., rugs. 23. — Vakari Auditoriume, kur demo-kratų kandidatas į prezidentus Al Smith laikė kalbą, buvo nu-mesta smardžių bombų.

Lietuvoj atsirandą meistrų, kur iš \$1 padaro \$100

KAUNAS. — Kriminalinei policijai buvo pranešta, kad Garliavos apylinkėse atvykęs iš Žeminių pil. Boreiša prašo ukininkų iškeisti 100 dolerių į litus, žmonės įtarė, kad tai yra netikras banknotas. Vienas ukininkas iš Zagoriškių kaimo tą banknotą patikrins ir man-ges, kad yra tikras, priėmęs už parduotas kiaules. Boreiša su pirktom kiaulėmis parvyko namo.

Kriminalinės policijos valdininkai nuyko vieton ir, patikrinus pas ukininką esantį "100 dol." banknotą, nustatė kad jis yra padirbtas iš 1 dolerio banknoto.

Sulaikytas Boreiša aiškino, kad banknotą gavo iš savo kaimyno Jako, kuris jam žadėjo, už banknoto išleidimą duoti 400 litų. Sulaikytas Jakas kaltu prisipažino.

Abudu padėti Kauno sunkių-jų darbų kalėjiman.

Socialdemokratas Vincas Galinis paleistas

KAUNAS. — Išlaikius porą parų politinės policijos daboklę ir ištardžius drg. Galinis Vincas rugpiučio 30 d. iš arešto paleistas.

Tardant klausinėta, ar nepalaikys ryšių su plečkaitininkais.

Nuskendo žvejų laivas ir du žmonės

KLAIPEDA. — Rugpiučio mėn. 31 d. audros metu jūrę ties Klaipėda apsisvertė ir nuskendo Klaipėdos žvejų kateris "K. M. 49—Memel", kartu su kateriu nuskendo žvejai Jurgis Smeltininkas 50 metų ir Plie-nis Mikas 40 metų. Abu iš Klaipėdos.

Kateris visiškai sudaužytas. Motoras iškritęs į jūrą, gi atskiros laivo dalys išmestos prie Klaipėdos pietinio molo.

Rado 67 ekzemplierius proklamacijų

KAUNAS. — Į rugsėjo 1 naktį Kaune, Raseinių, Žaliojo ir Benediktinių gatvė policija rado 67 ekz. komunistinių proklamacijų.

110,000 litų paskolų ukininkams

KAUNAS. — Ukininkams nuo audrų nukentėjusiems, žemės bankas davė paskolą sėjai. Šiaulių apskr. paskirta apie 85,000 litų, Kėdainių apskr.— 15,000 ir Seinų apskr.— 10,000 litų. Iš viso apie 110,000 litų.

Naujas Lietuvos operos režisieris

KAUNAS. — Vienas žymiausių teatro veikėjų Belgrado operos režisierius Pokrovskis yra pakviestas režisierium į Lietuvos valstybės Operą.

RUMŠISKES, Kauno apskrities. — Rugpiučio 28 d. per Baltramiejiaus atlaidus grįžtant iš Kampiškių, kėlėsi per Nemuną į Rumšiškių pusę isigėrusios 2 mergaitės: Dubosaitė ir Naujokaitė; vidury Nemuno išvirto ir abi paskendo. Jų lavonai vėliau buvo surasti.

MUSŲ MOTERIMS

Veda Dora Vilkieinė

SALOTOS IS SALTOS VISTIENOS

3 puodukus virtos arba keptos šaltos, smulkiai supiaustytos vištienos.

3 puodukai smulkiai supiaustytų selerių.

1/2 puoduko prancūziško dažalo iš acto, alyvos, cukraus, druskos ir paprikos.

1/2 puoduko mayannaise dažalo.

Supiaustyk vištieną, sudėk blizdant ir apipilk prancūzišku dažalu. Pridėk selerus, ir kaip paduosi stalan užpilk mayannaise dažalo. Paduok ant salotos lapų.

TUNA ŽUVIS — SALOTOS

2 puodukų "tuna" žuvies

1 puoduką supiaustytų selerių
1/4 puoduko prancūziško dažalo

1 puoduką mayannaise dažalo
Sudėk žuvį ir apipilk prancūzišku dažalu duok pastovėti, paskui sudėk selerus ir mayannaise. Išmaišius paduok stalan ant salotų lapų. Gali viršun užberti smulkiai sukapotų, kietai virtų kiaušinio trynių ir paprikos.

MOLASSES KORNŲ MUFFINS

1 1/2 puoduko miltų
3/4 puoduko kornų miltų
3/4 šaukštuko sodos
1 šaukštuką balingo pudero
1/2 šaukštuko druskos
1/4 puoduko molasses

1 puoduką rugštaus pieno
1 kiaušini
2 šaukštus taukų bei sviesto.
Persijok sausius pridėklus.
Pridėk sviestą, pieną, molasses ir išplakta kiaušini. Gerai sumaišyk, supilk į išsviestuotas formas ir kepk karštame pečiūje.

RUPIŲ KVIETINIŲ MILTŲ DUONA

1/2 puoduko molasses
1 kiaušini
1 puodukas pieno
2 1/2 puoduko rupių kvietinių miltų.
2 puodukų "bran"
1/4 šaukštuko sodos
1 šaukštuką balingo pudero
1/2 šaukštuko druskos
2 šaukštai taukų bei sviesto, išstaryk.

1/2 puoduko sukapotų daktylių "dates".
Sumaišyk molasses, kiaušini ir pieną. Pridėk gerai sumaišytus ir persijotus sausius pridėklus, paskui išstarytą sviestą ir daktylius. Kepk blytę kaip duoną — 45 minutes ne karštame pečiūje. Gali dėti razinkų vieton daktylių.

SURIO DAŽALAS

1 1/2 šaukšto sviesto
1/2 šaukšto miltų
1 puoduką pieno
1/2 šaukštuko druskos
1/4 šaukštuko pipirų
1/4 puoduko sutarkuoto "American Cheese" — surio.
Ištaryk sviestą, sudėk miltus ir gerai maišyk, paskui po truputį pilk pieną ir nuolat maišyk. Ant galo kaip nuimsi nuo ugnies dadėk druską, pipirus ir surį.
Geras dažalas bile kokiam valgiui.

NUNOKUSIŲ TOMATŲ KONFITURAS.

2 1/2 sv. tomatų
1 šaukštas gvazdikų
6 puodukai cukraus
Sunkos iš 1 citrinos
1 buteliukas Certo.
Nuplikik, nulupk ir sumaišyk tomatės, sudėk puodan, pridėk gvazdikų ir virk 10 minučių. Turi būti 3 puodukai. Supilk tuos 3 puodukan kitan, švarian puodan, pridėk skurėlę nuo citrinos ir sunką, cukrų ir gerai išmaišyk. Virk ant mažos ugnies nuolat maišydama ir tik 2 minutes duok stipriai pavirti, bet irgi maišyk, žiūrėk kad neprisviltų. Nuimk nuo ugnies. Supilk "Certo" ir maišyk. Nuimk putas, jeigu kokios bus ir supilus į sterilizuotus stiklus, viršelius gerai užsukus, padėk tamsion vieton.

PICCALILLI

1 pėką žalių tomatų
1 šaukštuką "turmeric" pudero
1/2 puoduko druskos
2 puodukų cukraus
1 raudonas pipiras, supiaustyk
6 svogunai, neperdideli
1 šaukštukas gvazdikų
2 šaukštukai cinamono.
Supiaustyk riekutėm toma-

tes ir svogunus. Apiberk druska ir tegul taip pastovi per naktį. Sudėk maišan, tegul sunka nuteka. Sudėk puodan ir apipilk actu, padėk ant ugnies. Pridėk turmeric puderi kaip pilsni actą, taipgi dėk gvazdikus, cinamonus, cukrų ir raudonus pipirus. Gerai išmaišyk ir virk pakol bus minkšta, reikia ir taip pamaišyti laikus nuo laiko. Sudėk karštus į sterilizuotus stiklus ir tampaip juos užsuk.

Šeimininkėms patarimai

Pelesius nuo vaisinių košių ir konfiturų galima prašalinti, užpilus keletą lašų glicerinos, apie kraštus stiklinės, kur sudėti konfiturai.

Blogą kvapą iš butelių galima prašalinti įpilus butelin šalto vandens (iki pusiau butelio) ir įdėjus šaukštuką sausos mustardos. Gerai suplak, paskui palik pusei valandos, paskui švariu vandeniu išplak ir blogo kvapo nebeliks.

Didelius, taip vadinamus vandeninius vabalus (water bugs) lengvai galima prašalinti įpilus sinkon vieną syk savaitę, puoduką kerosino ir taip palaikyk kokią valandą, tegul kerosinas nuteka per triubą. Už valandos laiko perpilk verdančiu vandeniu. Per keletą savaičių vabalų nebeliks.

UŽSISAKYKITE MADŲ KNYGĄ

25c į metus

Madų knyga Rudens, Žiemos ir Vasaros madų, 3 knygas per metus tik už 25 centus

Žinokite kaip ir ką Moteris dėvi, idant jūsų rubai visados būtų madoj. Užsakymus siųskite

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St. Chicago, Ill. Petternų Skyrius

You, too, can have cleaner, brighter and prettier Furniture Use

Cedar Polish at all Dealers

MURINE For YOUR EYES

Night and Morning to keep them Clean, Clear and Healthy Write for Free "Eye Care" or "Eye Beauty" Book Murine Co., Dept. H. S. 9 E. Ohio St., Chicago

Cirata vartojama ant stalo laikysis daug ilgiau ir geriaus ir švariau atrodys, jeigu ją gerai šlapių skudurų su miltu nutrinsi, o paskui kaip bus sausa — nutrink tarpų vašku, paskui sausu skudurą vašką nutrink — cirata blizgės.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
Arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

Vieną Minutę Prie Telefono--Ar Visą Dieną Prie Katilo?

N UODUGNUS tyrimai parodė, kad skalbimo diena suvartoja daug daugiau moteries energijos, negu visos kitos jos šeimininkės pareigos, kartu paimtos. Be to tai yra nemalonus darbas — purvinas ir vargingas. Moderninė moteris siūnė viską į skalbyklą.

WET WASH

Išplauti minkštame muilname vandenyje ir išimti beveik sausi.

Seredomis, Ketvergais ir Pėtynčiomis

20 svarų \$1.00

HYDRO

Visi "flat" skalbiniai gražiai išprosyti ir sudėti. Nešiojamieji daiktai sugrąžinami drėgni.

Seredomis, Ketvergais ir Pėtynčiomis.

20 svarų \$1.50

ROUGH DRY

(Ore išdžiovinoti)

Visi "flat" skalbiniai išprosyti ir sudėti. Nešiojamieji daiktai sugrąžinami sausi.

15 svarų \$1.60

Kiekvienas priedinis svaras 9c

ALL-PREST

Pilnas skalbyklos patarnavimas. Visas gražiai išplautas ir išprosytas, prirengtas varojimui. Išskakmolyta kar reikalinga. Pilniausias ir geriausias patarnavimas.

5 sv. nešiojamų daiktų 5 sv. "flat" daiktų \$1.67

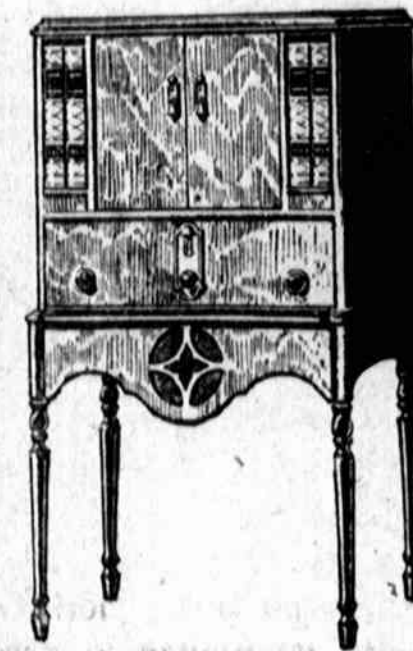
"KUR KAINA YRA TA PATI, KODEL NEIMTI GERIAUSI?"

Archer Wet Wash Laundry

3857-3867 Archer Avenue

Visi telefonai Lafayette 9211

NAUJI RADIOS

Victor 7-11 Orthophonic Victrola ir 7 tubų Radiola kruvoje.

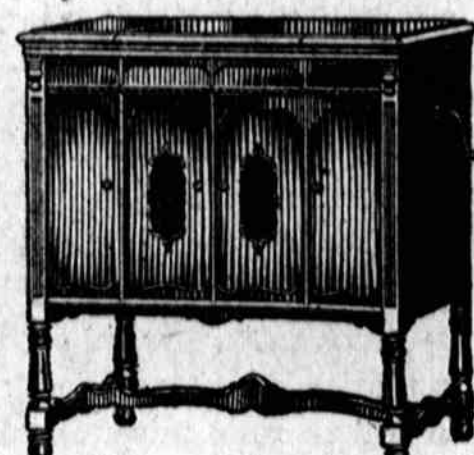
Kaina \$250.00

Modeliai 1929 iškrauti ant pamatymo. Atwater Kent, R.C.A. Radiola, Spartan Bosch, Zenith, Victor, Brunswick, Columbia, Freshman ir Majestic.

Brunswick-Panatrope su 7 tubų Radio kruvoje.

Už \$225.00

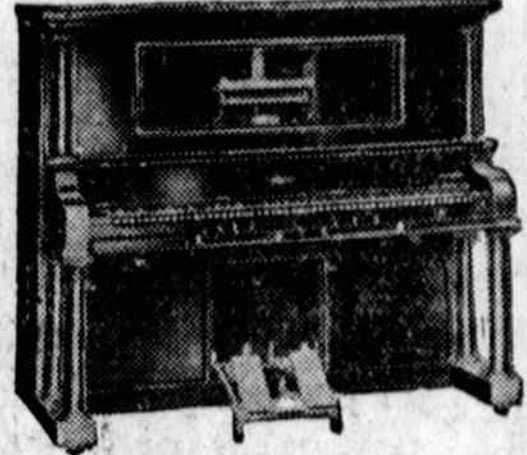
Nauja Victor Orthophonic Victrola. Stebėtinai garsiai groja.

Kaina \$95.00

Majestic Radios
Kainos \$99, \$137, \$167

Atwater Kent, model 40
Kaina \$77.00

R.C.A. Radiola, model 18
Kaina \$115.00

Nauji Grojkliai Pianai. Kainos sumažintos. Stebėtinai didelis vertės.

Už \$299.00

Jūs negausite niekur pigiaus ir galite pirkti ant lengvų išmokėjimų, mokant \$5.00 tikslai

Jos. F. Budrik, INC

3417-21 So. Halsted Street Telefonas Boulevard 4705

Krautuvė atdara vakarais ir nedėlioj iki 2 valandą po pietų

TUBBY

Willing to Take a Chance.

25¢

— yra tinkama
kaina mokėti
už gerą
dantų
mostelę

LISTERINE
TOOTH PASTE

Large Tube

25¢

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co. Inc.
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$6.00 per year in Chicago.
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų Bon-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsakymo kaina:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešėjotus:	
Viena kopija	3c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c
Susivienijose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsienioose [Atpiginta]:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Piguus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

PARODOS RUMAI IR KULTūros CENTRAS?

Juokų laikraščio "Margučio" redaktorius, p. A. Vanagaitis, ragina Amerikos lietuvius pasistatyti savo Rumus, kuriuose galėtų but "sukrauti" visi amerikiečių nuveikti darbai: "vienai paveikluose, kiti esmėje". Įvykinti šitą sumanymą įsiai siulo sąsąryje su pasaulio paroda, kuri bus surengta 1933 m. Chicagoje.

Parodoje teks dalyvauti Lietuvai, kuri pasistatys čionai savo paviljoną ir sudės jame visa, kuo gali pasigirti pasauliui: savo drobes, juostas ir kitokius daiktus. Bet, anot p. Vanagaitis, Amerikos lietuviai ty daiktų negamina. Ne juostos ir drobės yra amerikiečių kultūros kuriniai, bet svetainės, mokyklos, klubai, laikraščiai, teatrai ir t. t. Šituos savo kultūros vaisius, esą, jie ir turį išstatyti pasaulio parodoje. Tam tikslui reikia "Amerikos Lietuvių Rumų".

Koki tie Rumai busią, kaip ir kur jie busią pastatyti, p. Vanagaitis paveda spręsti mūsų visuomenei ir visų-pirma abiem mūsų didiesiems Susivienijimam.

"Matote", sako p. Vanagaitis, "Susivienymai tik ir gali juos pastatyti. Tuo tarpu-gi Chicagos lietuvių Parodos Komitetas privalėtų imtis iniciatyvos ir rimtai tuo reikalu galvoti. Kitokios progos nebus ir todėl ji reikia išnaudoti. Tuose Rumuose mes pamatysime save ir žinosime kas mes esame — juose tilps muziejus, biblioteka, klubas, teatras, sporto įstaigos, tilps ir mūsų Susivienymai su savo visu turtu."

Išrodo, kad ideja graži, bet ji mums nelabai aiški.

Chicagos pasaulio parodoje, tiesa, bus progos dalyvauti ne tik Lietuvai, bet ir Amerikos lietuviams, kai po atskirai tautinei grupei, nes centralinis parodos komitetas organizuoja tautines grupes, tikėdamasis per jas suinteresuoti paroda didesnę skaičių žmonių. Tokių tautinių grupių jau yra susidarę apie 30 ir tame skaičiuje randasi ir lietuvių komitetas.

Bet kuo galės Amerikos lietuviai pasirodyti parodoje? Tuo, kad jie atliks specialiai jiems paskirtoje "Lietuvių Dienoje" parodos metu tam tikrą programą, susidedanti iš maršavimo, dainų, prakalbų, šokių ir t. t., ir parupins tą dieną kiek galint daugiau savo publikos parodai. Savo klubų, draugijų, bažnyčių ir biznio įstaigų jie į parodą neatsineš; apie tuos daiktus jie galės tiktai papasakot prakalbose arba tam tyčia išleistoje literaturoje.

"Amerikos Lietuvių Rumai" todėl šitam tikslui vargiai begalėtų patarnauti. Ir paroda juk tėsis tik keletą mėnesių: kai ji pasibaigs, tai ką mes su tais Rumais darytume?

Paverstume juos savo kultūros centru? Bet aišku, kad kultūros centras gali būti tiktai tenai, kur kultura yra sucentralizuota. Mūsų gi kultūrinis judėjimas nėra sucentralizuotas. Mes turime keletą kultūros centrų. Vieni jų stambesni, kiti mažesni, bet nė vienas nėra taip stambus, kad visus kitus centrus nustelbtų. Visi tie centrai, be to, yra perskelti sulig tam tikromis religinėmis ir partinėmis linijomis.

Partinis Amerikos lietuvių susiskirstymas gal ir nekludytų jiems bendradarbiauti kultūros srityje, — jei į jų visuomeninį gyvenimą dabar nebutų įvairytas bolševizmo kylus. Bolševikiška "kultura" yra taip svetima visiems Amerikos lietuvių siekimams, kad jie niekuomet jos nepriims; ir kol ji skverbiasi į mūsų draugijas, spaudą ir kitas viešojo gyvenimo sritis, tol atkakli ir nuožni partijų kova yra neišvengiama.

Pasaulio parodos metu, 1933 metais, bolševizmas veikiausia jau bus (bent pas lietuvių) padėtas ant kurios nors lentynos muziejuje, bet religinis lietuvių susiskaldymas dar anaipol nebus išnykęs. Todėl mes turėsime vieną didelį Susivienijimą, bet du, kiekvienas su savo atskiru centru. Mes turėsime "laisvas" susišelpimo draugijas ir parapijines; "bedieviškus" laikraščius ir katalikiškus; kunigų vadovaujamus R.-Katalikų federacijos skyrius ir pažangiųjų organizacijų sąryšius, ir t. t. Visas mūsų patyrimas praityje rodo, kad tuodu du skirtingu elementu, bažnytinį ir pasaulinį, taip pat negalima sujungti, kaip alyvą ir vandenį.

To priežastis yra ne pačioje religijoje, nes religija

juk, kaip ir kiekvienas daiktas pasaulyje, keičiasi. Religiniai įsitikinimai pas milžinišką daugumą žmonių kultūringose šalyse šiandien yra taip ataušę (po įtaka mokslo ir kasdieninio gyvenimo patyrimų), kad jie retai kam trukdo laisvai protauti ir elgtis. Religijos prieštai, reikia pripažinti, kartais pasirido fanatiškesni už tikinčiuosius žmones! Bet lietuviai turi reikalą daugiausia su katalikų bažnyčia, t. y. su tam tikra religine organizacija, kurią absoliučiai kontroliuoja dvasiškijs ir tos dvasiškijs viršininkai. Paprasti žmonės katalikų bažnyčioje neturi jokio balso.

Katalikų dvasiškijs tečiaus nori visame mūsų viešame gyvenime taip pat viešpatauti, kaip savo parapijose. Todėl susitaikymas su ja tos dalies mūsų visuomenės kuri yra pasiliuosavusi nuo bažnyčios įtakos, yra be galo sunkus ir beveik negalimas. Susitarimas kartas nuo karto įvyksta, bet nuo to iki bendro pastovaus kultūros centro įsteigimo yra taip toli, kaip nuo žemės iki mėnulio.

Bet mes, tiesą pasakius, dar ir nesame taip turtin-gi kultūros gėrybėmis, kad jau būtų reikalo statyti didelius Rumus joms rodyti. Ar daug pas mus atliekama švietimo darbo? Ar esame suorganizavę jaunimą? Ar bent esame jau tinkamai sutvarkę savo didžiuosius Susivienijimus?...

Kultūros darbo — ir darbininkų! — mums reikia labiau, negu ko kito.

Apie Įvairius Dalykus

Anglies pramonė

Anglies pramonės pākrikimas. — Anglies svarbumas. — Anglijos valstybės pagrinda sudaro anglis. — Gerbutio barometras. — Anglies pramonė Amerikoje ir Anglijoje. — Pramonės išsivystymas. — Anglių eksporto sumažėjimas. — Pasaulio kuro stotis. — Anglių pramonės pakrikimo priežastys.

Viena svarbiausių pramonų pasaulyje, be abejonės, yra anglies kasyklos. Mūsų mašinų galdynė priklauso nuo jėgos. O ta jėga, kuri varo mašinas, vyriausia yra gaunama iš anglies.

Nežiurint į tai, ekonomiškas mechanizmas, kuris teikia žmogui magiškią kūrą, tankiai pradeda girgždėti ir kartais net visai sustoja. Pastarųjų keturių metų angliakasybės streikai taip Amerikoje, kaip ir Anglijoje tatau kuo geriausiai parodė. Prieig-tam anglies kasyklose darbininkai gal yra blogiau apmokami, negu bile kurioj kitoj pramonėje. Anglies pramonę diskredituoja dar ir nepaprastai aukštas bankrutų nuosimtis. Ir juo tolyn, tuo padėtis darosi rustesnė, kadangi mineralinis aliejus ir vandens jėga pradeda pavaduoti anglį.

Bet nuo anglies priklauso ne vien tik mašinų judėjimas. Amerikoj 3,000,000, o Anglijoje 4,000,000 žmonių anglies pramonė teikia duoną ir druską. Kuomet anglies kaina nukrinta ir mažiau jos beperkama, tai angliakasio šeima turi pasitenkinti mažesniu maisto kiekiu.

Maža to, galima drąsiai sakyti, jog Anglijos valstybės pagrindą sudaro anglis. Anglija niekuomet nebutų išsivysčiusi į tokią galingą imperiją, jeigu ji nebutų turėjusi anglies. Anglis davė jai galimybės išvystyti pramonę ir prekybinį laivyną. Anglis buvo, taip sakant, Anglijos gerbutio barometras. Kai po barometras, anglis registruoja audringus laikus tiek Anglijai, tiek Amerikai.

Amerika ir Anglija vadovauja anglies pramonėje. Amerikoje yra iškasama apie vienas trečdalis pasaulio anglies. Anglijoje iškasama tik pusė to, kas Amerikoje. Bet svarbiausias skirtumas anglies pramonėje tarp Amerikos ir Anglijos yra tas, kad Amerikoje beveik visą iškasamą anglį pati sunaudoja, kuomet Anglija žymią dalį anglies eksportuoja. Iš 50 tik vieną anglies toną Amerika siunčia į kitas valstybes. Kas kita su Anglija. Iš 50 ten iškasamų anglies tonų nuo 15 iki 20 yra išvežama svetur. Tokiu būdu pasaulinė anglies

rinka Anglijai yra neįmanomai svarbus dalykas.

Ne taip dar seniai anglis buvo beveik vienintelis jėgos šaltinis. Dabar dalykų padėtis ima kitėti. "Baltoji anglis" (vandens jėga) ir mineralinis aliejus juo tolyn, tuo svarbesnę rolę pradeda lošti. Tuo pačiu laiku išrandama geresnės mašinos, kurios mažiau kuro tesunaudoja.

1830 m. Amerikoje buvo iškas-ta 105,000 tonų bitominės anglies. Nuo to laiko produkcija pradėjo sparčiai kilti, kol 1911 m. pasiekė 400,000,000 tonų. Kas dešimt metų anglies produkcija du ar tris kartus padidėjo. Jeigu tas padidėjimas nebutų sustojęs, tai per perėitą metų Amerika būtų iškasusi apie 1,000,000,000 tonų anglies. Bet tikrumoj jos produkcija buvo tik pusė to skaičiaus — beveik tiek pat, kaip 1914 m.

Kas gi atsitiko su Amerikos pramone aplamai? Visi gerai žino, jog nuo 1914 m. iki dabar Amerikos pramonė tiesiog pasakiškai pakilo. Pakilo nežiurint į tai, kad anglies naudojimas visai mažai tepadidėjo.

Padėtis Anglijoje yra dar rimesnė. O tai dėl to, kad Anglijos gerbutis žymesniame laipsnyje priklauso nuo anglies. Anglies produkcija ten dabar yra 10 nuos. mažesnė, negu prieš karą, o jos eksportas sumažėjo net 30 nuosimčių.

Anglies produkcija Amerikoje sumažėjo vyriausia dėl to, kad pradėta naudoti nauji jėgos šaltiniai. Anglijoje prie produkcijos sumažėjimo prisidėjo bent keli faktoriai. Pirmasis dipresija ten tiesiasi jau per paskutinius septynerius metus. 1924 m. britų fabrikai sunaudojo keturis milijonus tonų anglies mažiau, negu 1913 m. Tačiau vyriausia produkcijos sumažėjimo priežastis yra eksporto puolimas.

Iš visų Europos šalių Anglija turėjo daugiausiai anglies. Vokietija, Francija ir Rusija turėjo kiek anglies, bet palyginamai nedaug. Rezultate Anglija pradėjo pristatinti anglį beveik visai Europai. O tai, žinoma, davė jai galimybės nepaprastai praturtėti ir išvystyti savo pramonę.

Šiandien Europos valstybės — išėmus Rusiją — sunaudoja daugiau anglies, negu prieš karą. O tai liudija, jog pramonė ten nepaprastai ėmė kilti. Jeigu taip, tat Anglijai reikėtų tik džiaugtis: juo labiau pramonė kils Europoj, tuo ji turės daugiau progų savo anglį parduoti. Tačiau tikrumoj taip nėra. Europos valstybės iš Anglijos beperka daug mažiau anglies, negu jos pirkdavo prieš karą. Pavyzdžiui, prieš karą vokiečiai

[Pacific and Atlantic Photo]

Karl Kirchheiss, vokiečių kapitonas, kuris laike karo paskandino 30 suviršum laivų. Dabar su žvejų laivu "Hamburg" jis plaukia aplink pasaulį.

labai daug anglies importuodavo iš Anglijos. Dabar jie kasa anglį savo teritorijoj. Tas pats atsitiko su Francija, Ispanija, Olandija, Australija ir kitomis šalimis.

Nuo karo pabaigos pasaulio anglies produkcija padidėjo ant 100,000,000 tonų, o Anglijoje sumažėjo ant 25,000,000 tonų. Nors Anglija ir šiandien tebėra žymiausia pasaulio "kuro stotis", bet dabar ji pasauliui pristato tik vieną keturioliktąją dalį sunaudojamų anglių, o tuo tarpu prieš karą ji pristatydavo vieną dešimtąją dalį.

Rinka "juodam deimantui" (angliai) mažta ne tik sausumoj, bet ir jurose. Laivų konstrukcijoj įvyko tikra revoliucija. Vis didesnis ir didesnis jų nuosimtis vietoj anglies pradeda naudoti kurui mineralinį aliejų. Apskaičiuojama, jog tie laivai, kurie dabar yra varomi mineraliniu aliejum, galėtų sunaudoti visą Anglijoje iškasamą anglį.

Bendrai imant, pramonė per pastaruosius keliolika metų neįmanomai išsivystė. Ji pasidarė labai naši. Visur gamybos būdai tapo pagerinti. Darbo našumas kai kuriose pramonės šakose padidėjo iki 100 ir daugiau nuosimčių. Tuo tarpu anglies pramonė mažai progresu tepadarė. Faktinai anglies kasimo našumas sumažėjo. Šiandien Anglijoje reikia septynių angliakasių, kad iškasti tiek anglies, kiek prieš porą dešėtų metų iškasdavo šeši angliakasiai.

Tai pareina visų pirma nuo to, kad Anglijoje labai giliai randasi anglis, — tris kartus giliau, negu Amerikoje. O juo giliau randasi anglis, tuo sunkiau ją iškas-ti. Antra priežastis — tai daugybė mažų kompanijų. Mažos kompanijos neįstengia moderniškai kasyklas sutvarkyti. Pavyzdžiui, Anglijoje operuoja 2,500 kompanijų. Tik 20 nuos. jų turi tinkamas mašinas, o likusios anglį kasa taip, kaip jos kasdavo prieš šimtą metų. Taip dalykams esant, žinoma, kasyklų našumas yra menkas.

Amerikoje dalykų padėtis yra kiek geresnė. Tiesa, kompanijų ir čia yra daug — šeši tukstančiai, — bet jos bando savo kasyklas moderniškai sutvarkyti. Apskaičiuojama, kad Amerikos kasyklos prie dabartinių sąlygų galėtų du "syk tiek anglies iškasti, kiek tikrumoj iškasa. O nekasa daugiau dėl to, kad nėra rinkos. Vadinas, pareikalavimas ant anglies labai mažai tepidėja.

Kur išeitis? Net gan konservatyviško nusistatymo ekonomistai pradeda reikšti tą nuomonę, jog anglies pramonė nebus ramumo tol, kol valdžia vienokiu ar kitokiu būdu pradės kontroliuoti kasyklas. Dabar, žiūrėkite, kas išeina. Amerikoje neunijinės kasyklos dirba visu smarkumu. Operavimas kasyklų atsieina pigiau, negu toms kompanijoms, kurios turi reikalą su unijomis. Ačiu tam, unijinėse kasyklose darbas pradeda eiti silpniau, nes rinką nuo jų paverčia neunijinės kasyklos. Jeigu valdžia kontroliuotų kasyklas, tai tokio dalyko žinoma, negalėtų atsitikti.

— K. A.

Skaitytojų Balsai

Kas yra katalikas

Šičia papasakosiu, ką pastebėjau "Drauge", 223-me numeryje.

Redakcijos straipsnių vietoje profesorius J. Vaitkevičius aiškina, kas yra katalikas. Pasak jo: —

"Katalikas yra žmogus, turįs žmogaus prigimtį ir priklausąs prie katalikų bažnyčios."

Sulyg pono "profesoriaus" aiškinimu išeina, kad ne-katalikas tur but yra žmogus, turįs šuns, katės ir kurio kito keturkojo arba bekojo sutvėrimo "prigimtį". Idomu būtų žinoti, ar yra užtikęs ponas "profesorius" žmonių, kurie neturi žmogaus "prigimties"?

Man rodosi, draugai, atsi-prausau, broliai Marijonai suras pateisinimo ponui "profesorui": anot jų, visi bedieviai, farmazonai, visų kitų tikybų žmonės, bus tokie, kurie "neturi žmogaus prigimties."

Kodel? Na tik pamislykite: ir Uršulė, ir Darata, ir Magdė, ir Katrė — visos davatkos, tiktik viena keturioliktąją dalį sunaudojamų anglių, o tuo tarpu prieš karą ji pristatydavo vieną dešimtąją dalį.

žinoma, kad ne! Ir štai jums pavyzdys. Nesenai mirė Town of Lake apielinkėj siuveljas M. Reksitis. Taigi "Draugo" korespondentas paminėdamas jo laidotuves, srutų kibirą išpila ant nabašninko galvos. Išplia todel, kad Reksitis buvo palaidotas Tautiškoje kapinėse.

Paprastai, mirusį vengiamo purvu drapstyti. Matote, jis gintis nebegali. "Draugo" korespondentai ir redaktoriai tatau suprantą. Kadangi tečiaus Reksitis tapo palaidotas Tautiškoje kapinėse, tai, sulyg "D.", jis nebuvo katalikas. O kadangi jis nebuvo "katalikas", tai anot "Draugo" "profesoriaus", neturėjo žmogaus "prigimties". Ir kadangi neturėjo "žmogaus prigimties", tai ir pliovoja "Draugo" korespondentas nabašninką. To, matote, reikalauja katalikų tikyba, dušios išganymas ir "kataliko visuomeniškos pareigos."

Dušios išganymas, "kataliko visuomeniškos pareigos" tur but reikalauja, "kad "Draugas" pravedžiutų "bolševikėliais" tuos Town of Lake piliečius, kurie šaltai žiuri į rinkimą aukų, kad pastačius lietuvių pinigais ligoninę kardinolui Mundeinui.

Nors daugelis žinot, bet ne pro šalį bus dar kartą papasakojus, kaip kilo šis lietuvių "tautiškas" darbas. Keletas metų atgal buvo sumanyta rinkti aukos, idant pastačius lietuvių pinigais prieglaudą lietuviams seneliams ir našlaičiams. Ideja buvo graži, ideja buvo artima lietuvių širdžiai.

Sukolektuota ne mažai pinigų. Užpirkta žemė. Žemės kaina kilo. Išrodė, kad prieglauda stosis kunu. Staiga paputė kitas vėjas. Labdarių turtas pavesta globoti kardinolui Mundeinui. Ažuot stačius prieglaudą, nutarta statyti ligoninę. Iš ligoninės, mat, biznį gali daryti, burį daktarų kontroliuoti, o ir mėšiminkai, ir groserninkai, ir kitokie biznieriai lenksis ieškodami biznio. Toki įstaiga verta turėti. Gi iš prieglaudos kokia nauda — gal tik vienam, kitam seniai ar bobu-

tei, vienam-kitam kūdikiui?

Aiškūs dalykas, kad ligoninė — peiningesnė įstaiga, negu prieglauda. Bet atsirado "neišmanėlių", žmonių, kurie neturi "žmogaus prigimties" — jie, šitie žmonės, nuleido rankas. Kam, sako jie, aukauti, kad mūsų aukos nuėjo kitam tikslui, ne kad jos buvo rinktos? Kam kolektuoti dar pinigus? Užteks tų, kuriuos surinko labdariai. O jei neužteks, tai Chicagos katalikų vyskupija yra turtinga, jos turtas siekia \$60,000,000. Ji pati gali pridėti ko stokius.

Ir ve, už tokį protavimą "Draugo" korespondentai vadina vietos gyventojus bolševikais. Už tą rankų nuleidimą duoda jiems vėjo, nes... to reikalauja "kataliko tikyba" ir "kataliko visuomeniškos pareigos," kaip pavadintas "profesorius" Vaitkevičiaus straipsnis. — Lietuvis.

Skelbimai Naujienose duoda naudą delto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Nauji Modeliai Radios

Pirm negu pirksi radio, pamatyk pas Budriką, kur yra pilnas pasirinkimas ir užtikrinta vertė.

Jos. F. Budrik, Inc.
3417-21 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 4705

Pradedu Biznį

1) REAL ESTATE, 2) Visokios rūšies: Aprauda (INSURANCE): Nuo Ugnies, Laivų, Automobilų, Gyvulių ir ktų, 3) Surandu PASKOLA ant Pirmų Morgių. Vestu biznį per dideles, tvirtas ir teisingas kompanijas. Meldžiu visų suteikti man progą mandagiai ir teisingai jums patarnauti.

V. MISZEIKA

Naujienos
1739 So. Halsted St.
Tel. Roosevelt 8500

GYVENIMAS

Mėnesinis žurnalas

900 W. 52nd Street
CHICAGO

Prenumerata metams \$1.50
Pusmetiui \$1
Kopija 10c

Užrašyk "Gyvenimą" savo giminėms į Lietuvą, nes Lietuvos žmonėms Gyvenimas labai patinka.

Kioseto outfitas rengtas \$13.50. Pirmą mėnuo chelio kainuoja. Namų apšildymo prietaisai parodantini laisvą įmonę. Peoples Plumbing & Heating Supply Co. 409 Milwaukee Ave. 161 N. Halsted St. Chicago, Ill. 0078-0078

Phone Virginia 2054

JOSEPH VILIMAS

Namų Statymo KONTRAKTORIUS

4528 S. Washington Ave. Chicago, Ill.

Tarp Chicagos Lietuvių

Realestateninkas aptiekos biznyje

Kur tai toli žiemuose randa-
si Montrose ave., ant tos ave-
nės yra namas su numeriu
4180 ir tame name yra "Lietu-
viška Aptieka", kuri tečiaus to
vardo nenešioja. Tos aptiekos
savininkas yra Adam Marku-
nas, o aptiekorių — p. Merc-
kisa.

Aptiekų Chicagoje yra daug
ir nebutų nieko stebėtino aptie-
kose. Aptieka, jei tos aptie-
kos savininku nebutų p. Mar-
kunas, Adam Markunas yra
mums žinomas kaip nejudina-
mo turto pardavėjas. Dirba ji-
sai garsiojo Wm. H. Britti-
gan real estate firmoje. Jisai
yra pardavęs lietuviams daug
gerų kavalkų žemės, ant kurių
žmonės yra uždirbę didelius pi-
nigus.

Ponas Markunas įsigijo aptie-
kų kokių ten būdu Morgan
Park. Jis pats gyvena tolimuo-
se žiemuose — Wilmette ir
prižiūrėjimas biznio, kuris ra-
dosi tolimuose pietuose — Mor-
gan Park, buvo visai nepato-
gas, tad p. Markunas ėmė ir
perkrausė savo aptieką ten,
kur ji dabar yra. Biznis, kaip
del nepatyrusio "aptiekoriaus",
sako eina labai gerai: jeigu,
sako, taip gerai seksis, tai il-
gai nelauks Markunas taps
milijonierium.

— Reporteris Pupa.

Iš piktumo

Kartais žmogus ir nenorėtųm
pykti, bet kiti priverčia. Aš la-
biausia pykstu, jeigu kas pra-
deda kalbėti apie Chicagos lie-
tuvių, o ypatingai sakydami,
kad mes, lietuviai, esame toli
pasilikę nuo kitų tautų. Tai tik,
rodos, išsiluptum plytą iš sie-
nos ir duok į kopkį.

Na, tik jūs pažiūrėkite, ku-
rių vietoj Chicagos lietuviai
yra pasilikę. Kuomet lietuvių
reikėjo duoti pinigų, tai nors
lietuvių mažą tautelę, bet toli
gražų jie pralėkė lenkus ir
padarė proša panam sarmatų.

Toliau, ar mes neturime but-
legerių, ir gana stambių, tokių,
kad net amerikoni "karaliumi"
vadina, tai yra p. Salt? Taip
pat mes turime ir savo tautos
holdaperių.

Aš ir sakau: jeigu jau pri-
sieina rankas kelti ir jeigu ge-
ras patriotas esi, tai vis mintį
galvoj turi, kad tik Dievas duo-
tų, idant jis būtų lietuvis, o ne
svetimitautis. Visgi lietuvių ran-
ka malonesnė, kai ji graibo po
kišenės, negu kokio airišio.

Ir ką čia kalbėti, kad mes
esame pasilikę nuo kitų tautų!
Man regis, kad mes vietomis ir
pralėkėm kitas tautas, o jeigu
mums kelių colių kultūringumo
trūksta, tai mes turėtum para-
sivesti į Chicago iš Mahono-
jaus "Saulę", o ji sukurtytų
mus į pat miera. Apart visko,
mes, chigagiečiai, galime pasi-
džiaugti, kad turime kandidatą
į prezidentus ateinančiam SLA.
Seimui. Žiuriu aną dieną, eina
jis gatvė šepetį dantis įsi-
kandęs. Pažiūrėjau, tai iš užpa-
kalio, ir viskas atrodė O. K.

Toliau, rusų tauta giriiasi,
kad jie turi daug komunistų.
O mes, chigagiečiai, ar neturim
jų? Yra užtektinai — kaip res-
taurame tarakonų. Tarakonai,
žinoma, lenda tik į puodus, o
komunistai tiesiog žmogui į
akis ir į kišenių.

Taigi, kaip matot, mes turi-
me visko ir nuo šio karto,
kad nė balso aš negirdėčiau,
buk mes esame atsilikę nuo ki-
tų tautų. —Pustapėdis.

Town of Lake

Nusižudė Mikolas Petkus
Mikolas Petkus, gyvenantis
prie 4500 So. Wood St., 47 m.
amžiaus, šeštadienį, 2 val. po
pietų, atsuko savo kambarį ga-
są ir bandė nusižudyti. Vienok
jo draugai laiku surado jį pus-
gyvį ir išvilkė lauk. Pašaukė
policiją, kuri jį nuvežė į New
City stotį, kur jis atsigaiavo.
Bet Petkus nuo saužudystės ne-
atsižadėjo. Už poros valandų
policijos stoty jį rado savo dir-
žu pasikorusi. P-o Eudeikio į-
staigoj buvo tyrinėjimas ir pri-
pažinta, kad Petkus pats papil-
dė saužudystę.

M. Petkaus laidotuvis bus
pirmadienį, rugs. 24 d., iš p.
Eudeikio įstaigos, 4605 So. Ar-
mitage Ave., 2 val. po pietų į
Tautiškas žaimes.

Sugrįžo iš Lietuvos

Northsidietis Kazys Navic-
kas šią vasarą buvo įvykęs Lie-
tuvon. Ameriką aplėdo 18 d.
liepos. O sugrįžo Chicago 11 d.
rugsėjo. Gyvena dabar ad-
resu 3327 Le Moyne St.

Mūsų Kazys, apsisėdamas
Ameriką, manė apsigyventi
Lietuvoje. Išėjo betgi kitaip.
Vienok Lietuvos jis neišsižadė-
jo. Tikisi Amerikoje pagyventi
dar trejetą ar ketvertą metų,
ir tada jau vykti Lietuvon,
idant pasilikus ten ant visados.

P-nas Navickas aplėdo Lie-
tuvą 29 d. rugpjūčio. Sako, kad
tuo laiku Suvalkijoje derlius bu-
vo jau suimtas iš laukų, o Kau-
no ir Vilniaus rėdybose dar ne.
Metai, bendrai imant, šiomet
Lietuvoje ne geriausi. Daug
žmonių nusiskundžia jais. Bet
pagyventi Lietuvoje malonu.
Žmonės smagus, priimni.

Kaip piliečiai, t. y. politikos
žvilgsniu, ukininkai nerodo žy-
maus subrendimo. Ve pavyzdīs.
Kaiman, iš kurio Navickas yra
kilęs (Sabališkių kaimas, Kie-
taviškio valsčiaus, Trakų ap-
skrįčio), sakoma, buvo atvažia-
vęs Smetona. Kaimo seniai kal-
ba, kad lankėsi "karalius". A-
not kaimiečių, Smetona esąs
geras — saldinių atvežęs ir
dalinę. Tik, girdi, "karalius"
negražas — su barzda. OI, ge-
nerolas, kuris buvo kartu su
"karalium", tas tai gražus.

Vasara šiomet buvo lietinga.
Ukininkams derlių sužalojo. To
nežiūrėdami ukininkai mėgia
"baliavoti", ypač išsigirti, nors
kartais ir valgyti neturėtų.

Kai kuriose vietose ukinin-
kai progresuoja. Bet ne stoka
ir tokių vietų, kur grįžiose kar-
tu su žmonėmis, vištos, žsąys
ir paršiukai išsitenka. —Rep.

CLASSIFIED ADS.

Educational Mokyklos

AGLYS

DRESSMAKING SCHOOL
Mes išmokinsime jus DESIGNING,
kirpimo ir siuvimo į trumpą laiką
ir pigiai. Mokymai dienomis ir
vakarais.
7911 So. Halsted St.
Phone Vincennes 3932

REIKIA VYRU IŠSIMOKINIMUI
AUTOMOBILIŲ AMATO
Praktiškos instrukcijos, darbas
kol mokinsitės ir dar geresnis kaip
išmoksite. Mokykla dienomis ir
vakarais. Atsilankyt arba reika-
laukit aplikacijos.
FEDERAL AUTO ENGINEERING
SCHOOL
2040-42 Washington Blvd.

GREITAI IR PIGIAI

IŠMOKINAME ANGLŲ KALBOS
gramatikos, sintaksės, aritmetikos,
knugvedystės, stenografijos, ir kitų
mokslo šakų. Mūsų mokykla nauja
sistema stebėtinai greitai užbaigia
ma pradinį mokslą ir devynis mėne-
sius; aukštesnį mokslą į vienus me-
nus. Amerikos Lietuvių Mokykloje
yra tūkstančiai lietuvių įėjo mokslus.
Atėkite įsirašyti šiandien ir jums
padėsime įsijoti abėklės mokslą. Sa-
vo buvį žymiai pagerinsite, kai busi-
te abėklės ir visose mokslo šakose
apsisivietę.

Amerikos Lietuvių Mokykla

J. P. Olekas, Mokytojas
8106 So. Halsted St., Chicago, Ill.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

Miscellaneous Įvairūs

MES PERKAME senas drapanas,
rakandus, namų baldus ir ką tik jūs
turite.
THOMAS,
Tel. Michigan 2570

SENI įtaisymai storių padaromi
kaip nauji: "show cases" pertaiso-
mi, aprokjam užduka. Liberališkas
nuosimtis ant senų fikserių, jeigu
mauomi čia ant naujų. 722 Taylor
St., Tel. Monroe 0528.

JEIGU jus turite JUODUS TAS-
KELIUS ir SPUOGUS ant veido,
sprando arba krūtinių, aš juos nu-
imsiu, nežiurint kaip blogi jie bu-
ty. Del informacijų pašaukit tarp
9 ir 5 Radcliff 7573 ofice 7451
Vernon Ave.

Business Service

Biznio Patarnavimas

10% PIGIAU UŽ VISĄ DARBĄ
CONSUMERS STOGŲ DARBAS. Grei-
tai taisome stogus visokios rūšies,
bile kada ir bile kur. Dykai apskait-
liavimas. Mes atliekame geriausiai dar-
bą mieste. Kedzie 5111.

Bridgeport Painting & Hardware Co.

Malevojanai ir popieruojam. Uža-
com malevų, popierų, siuklų ir t. t.
3149 So. Halsted St.
Phone Victory 7261
J. S. RAMAČIONIS, Sav.

SKOLŲ IŠKOLEKTAVIMAS

AMERIKOJ IR EUROPOJ

INTERNATIONAL CLAIMS SERVICE BUREAU

Room 801
163 W. Washington
Main 4020

GERIAUSIA vieta pirkti pečiai per-
taisyti katilai ir furnais, grotos —
vandenio įtaisai. American Stove
Repair Works, 3110 Wentworth Ave.,
Tel. Victory 9634.

CH. SYRTOWT AND JOS. PAWLOWICZ CO.

LIEUVIAI

HOT WATER & STEAM HEATING

Darbas garantuotas.
Geriausias patarnavimas
2032 W. 18 St. Tel. Canal 1269

TAISOM STOGUS, 3 taisymai \$4.
Stogus taisom. Mes einame vi-
sur. Darbas garantuotas.
7752 Racine Ave.
Tel. Triangle 5032

24 MENESIAI IŠMO-KEJIMUI

PLUMBINGAS, APSILDYMAS, APROKAVIMAS DOVANAI

Pašauk Monroe 0455

Mūsų inžinierius ateis pas jus. Mes
parduodam tik materialą arba
įtaisysime viską del jus.

A. BLACKSTONE

807 W. Lake St.
Kampas Lake ir Halsted Sts

EXPERTAS RADIO

TAISYMO

Mūsų ekspertai patarnaus ir su-
taisys jūsų setą jūsų namuose. Mes
einame visur, visas darbas garan-
tuotas. Taipgi mes turime keletą
elektrinių setų del pardavimo la-
bai pigiai.

\$2 — patarnavimą skaitom — \$2

Stewart 2562
po 6 val. vakare Englewood 2544

AR JUMS KAS NORS SKOLINGAS PINIGŲ?

Mes atgausime juos per "garnish-
ment" teisma. Isteigta 1912 — 16
metų patyrimo. Kolektavimas, be
mokesčio. Patarnavimas dykai.
UNITED STATES NATIONAL
ADJUSTMENT CO.
3408 S. Michigan Ave. Victory 4126

ATYDA BUDAVOTOJAMS

Ar jus manote apie statymą arba
taisymą namo? Jeigu taip, tai susi-
žinkit su mumis, mes atliekame vi-
sokius patarnavimus, iskaitant plum-
bingą ir apšildymą. Tikslai biskį
įmokėti, kitus į du metus išmokėji-
mas. Užganediniimas garantuotas.
ABBOTT CONSTRUCTION CO.
5201 West Grand Ave.
Bershire 1321
MR. PARIS

Financial

Finansai-Paskolos

Mes dirbame ir perka-
me 1 ir 2 Morgičiai

1 2 dienas

PETRZILEK BROS.

1647 W. 47 St.

MES darome 1, 2 ir 3 morgičius.
Eighteenth Bond & Mortgage Co.
1618 W. 18th St.
I. F. Dankowski, pres.
C. T. Dankowski, ižd.

Financial

Finansai-Paskolos

Paskolos suteikiama
1 vieną dieną

2-RI MORGICIAI
3-TI MORGICIAI

6 Nuosimčiai

Mes perkame real estate

kontraktus

INTERNATIONAL INVESTMENT CORPORATION

Kapitalas \$500,000.00

3804 So. Kedzie Ave.
Tel. Lafayette 6736-6716

Morgičiai pirmi ir antri

6 nuosimčiai padaromi 1 24

Mūsų išlygos bus jums naudingos.

Kreipkitės pas

M. J. KIRAS,

2325 So. Halsted St.

Be Komiso ir Išlaidų

Mes paskoliname jums \$100, \$200
arba \$300, imame legalų nuosim-
tį. Pinigus gausite 12 valandų.

Industrial Loan Service

1725 W. Chicago Ave.,
Kampas Hermicave Ave.

MORGICIAI

Skolinu pinigus ant nuosavy-
bių. Perku ir parduodu morgi-
čius.

JUSTIN MACKIEWICH
2342 So. Leavitt St.
Phone Canal 1678

BE KOMISO

Mažos Paskolos

\$100 — \$200 ir \$300

Nėra jokių "red tape"

Petrzilek Bros.

1647 W. 47 St.

5 1/2% ir 6% nuosimčiai

ant lmy morgičių paskolos.

Tiktai 4% komiso ant 2-ry

morgičių paskolos. Mes sko-

linam privačiai pinigų.

Greitas ir patikėtinas pa-

tarnavimas.

HELBERG BROS.

Room 607

192 N. Clark St.

Personal

Asmenų Ieško

VELTUI

Patentai, Valdoženkliai, Copy-
wrights. Rašyk šiandien. Patentų
reikalais kreipkitės prie mūsų su
pilnu užtikėjimu. Teisingas ir
greitas patarnavimas.

B. Pelechowicz

Registered Patent Attorney,
2550 W. Chicago Ave.
Dept. 7
Chicago, Ill.

Help Wanted—Male

Darbininkų Reikia

REIKALINGAS vaikas prie išne-
siojimo "Naujienų" Kensington, Ill.
Tėvai iš Kensington apielinkės, ku-
rie norite, kad jūsų vaikas nešiotų
"Naujienas" — malonesnė tuoj duoti
žinią telefonu "Naujienoms". Tel.
Roosevelt 8500

REIKIA LIETUVIŲ AUTOMOBILIŲ PARDAVINETOJŲ — PATY-

RIMAS NEREKALINGAS

Nežiurint ar jus pardavinėjot au-
tomobilius pirmą, ar ne, dabar yra
puiki progą išsimokinti kaip parda-
vinėti automobilius ir uždirbti gerą
algą. Jus mokinsitės pas tokius
žmones, kurie uždirbo daug pinigų
pardavinėdami automobilius.

Jei jus norite biskį pasimokinti,
jus galite tiktį pelningam bizniui,
pardavinėti Chevrolet automobilius,
kurie virsta kitas karus išpardavi-
me. Atsilaikit asmeniškai ir pami-
nėkit iš skelbimų.

THE CHEVROLET DEALERS
ASSOCIATION—Salesmen Training
School, 301 Gossard Bldg. 108 East
Ohio St., Chicago, Ill.

Help Wanted—Female

Darbininkų Reikia

SVETIMSAI kalba vartojanti
moteris, del specialio darbo, turin-
ti gerą pažintį; turci but nariu ko-
kios nors organizacijos. 64 E. Lake
St., Room 1100. Tel. Franklin 5077.

For Rent

RENDAI 5 kambarių flatas, nau-
jame būdine. 2831 Lowe ave.

RENDON 4 kambarių flatas,
elektra, maudynė, toiletas. Rendos
\$23. 737 W. Reese str. Arti 800 No.
Halsted St.

ISSIRENDUOJA 4 kambarių fla-
tas, uždaryti porčiai, karštas van-
duo ir šiluma. \$45 mėn.
6114 So. Carpenter St.

Radios

TURIU parduoti mano elek-
trikinį radio su kabinetu ir vi-
sais tubais. Priimsiu \$50 cash
už viską.
1411 Milwaukee Ave. 1-os lubos

Musical Instruments

Muzikos Instrumentai

TURIU PARDUOT tuojau savo
gražiusi grojklį Pianą. Verčios
\$750. Valiausi voleliai, kabinetas
ir suolas už \$100, paimsi viską, \$25
įmokėt, likusius po \$2.00 į savaitę.
Kreipkitės
1411 N. Wood St.
1-mos lubos

LESLIE C. Groffo pastebėta mo-
kimo sistema duoda jums (seniems
ir jauniems) progą išmokti groti ant
tinkamo jums instrumento. Su pagel-
ba mano mokimo būdo jūs galėsi-
te groti po valandai laiko ant piano,
armonikos, galėsite dainuoti arba
švilpti. Parduodame armonikas
CHICAGO MUSICAL SEMINARY,
2328 Madison St. Katalogus pasiun-
dame ant pareikalavimo. Tel. Kedzie
5497. Valandos nuo 11tos iš ryto iki
10tos vakare. Nedėlioj nuo 10tos iki
4tos po pietų.

TURIU paaukauti savo player
Pianą už \$75.00. Tikras bargenas.
Šis pianas yra beveik naujas. Pa-
matyk mane dar šiandien.

NORAH LEE
3941 Roosevelt Road
1st floor

Furniture & Fixtures

Rakandai-Išaisai

PARDAVIMUI pigiai 4 kambarių
rakandai. Kaina \$115. 3252 Lime St.

Sewing Machines

Siuvamos Mašinos

SINGERIO ir WHITE'O siuvamos
mašinos \$9.00 ir aukščiau, sudėda-
mos elektrinės mašinos \$20.00.
4251 Cottage Grove Ave.

Automobiles

NAUJI MODELIAI

Nuo 8 dienos Liepos, jau Studeba-
ker Co. išlejo naujus modelius.
1929 metų, yra daug daugiau įren-
gimų tapti "gryzuoti", kas 20
tūkstančių mylių. Dictator Sedan
pilnai įrengtas su bumperiais, su
spare tire ir su parvežimu \$1383.00.
Commander Sedan taipgi su viskuo
ir Laurain "Spot Light" kaštuo-
ja \$1663.00
President "Straight Eight" 5 pas. pil-
nai įrengtas kaštuoja — \$1855.00
Manau, pirkti arba mainyti ant
seno modelio pamatytį mums, nes
mes jau 5 metai kal parduolam
Studebaker karus, ir jums užtikri-
name teisingą patarnavimą.

MILDA AUTO SALES

806-8 W. 31 St.

Victory 1696

D. KURATIS ir A. KASULIS

Savininkai

1926 Lincoln Sport Phaeton.....\$950
1927 Buick sedan 5 pas.....\$775
1928 Oakland sedan naujas.....\$895
1928 Pontiac sedan naujas.....\$750
1927 Chandler luke naujas.....\$700
1928 Essex sedan, kaip naujas \$700
1927 Pontiac Roadster.....\$495
Essex, Fords, 50 kitokių del pasi-
rinkimo.
McDERMOTT MOTOR SALES
7136 S. Halsted St.

Miscellaneous for Sale

Ivairūs Parduodami

PRANESIMAS
Bersiduoda vilnonios panėiakos del
vyru ir moterų. Kainos pora tik-
tai 50 centų — dvi poros už 95 cen-
tus. Moterims panėiakų pora po
85c, ir 95 centai. Vilnonios gijos
neriniamas — kaina 4 uncijos matkos
29c, 31c, 34c, ir 35c. Vilnonios ma-
terijos vaikams del kelnučių už 65
centus. Taipgi turime marškonų
gijų del mežginių.
FRANK SALEMONAVICIUS,
504 W. 38 St. ir Normal Ave. 1 lubos
Chicago, Ill.

PIETINĖS Illinois mainos tur-
ri dideliais šmotais anglis, \$6.50 už
vežimą su pristatymu. Del kainų
ant kitų anglų šauk Boulevard
1036.

Business Chances

Parduodami Bizniai

PARDAVIMUI delicatessen krau-
tuvė, labai pigiai — tik už \$550.
Turi but parduoti į trumpą laiką.
Savininkas nori apieiti miestą.
6028 So. Peoria St.

PARDAVIMUI soft drink parlor;
geroj vietoj, švedų ir vokiečių ap-
gyventa. 510 W. 81 St.

BARBERNE 2 kėslų, sena vie-
ta, už labai prieinamą kainą.
1414 So. 49th Ct., Cicero, Ill.

Business Chances

Parduodami Bizniai

PARDAVIMUI grosernė ir buče-
nė, gerai vieta. 3300 S. Ashland ave.

PARDAVIMUI soft drink parlo-
ry, geroj apiel